

Колечко Д. В.

аспірант кафедри міжнародного менеджменту
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

Kolechko Dmytro

Postgraduate Student of the Department of International Management
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

ЕВОЛЮЦІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СТРАТЕГІЇ В'ЄТНАМУ В СУЧАСНІЙ АРХІТЕКТОНІЦІ ГЛОБАЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

Анотація. У статті проаналізовано еволюцію економічної стратегії В'єтнаму на засадах концепції інституціональної архітекτονіки. Визначено основні внутрішні та зовнішні чинники, що визначали цілепокладання економічної стратегії Соціалістичної Республіки В'єтнам з часу її утворення. Обґрунтовано еволюцію економічної стратегії країни у відповідь на зміну цільових пріоритетів під впливом не тільки внутрішніх чинників, але й з огляду на формування глобальної архітекτονіки. Виокремлено чотири основні етапи еволюції економічної стратегії В'єтнаму відповідно до основних характеристик. Перший (1975–1985 рр.) – перехід від автономної до частково-автономної експортоорієнтованої економічної стратегії. Другий (1986–2001 рр.) – перехід від частково-автономної до частково-відкритої експортоорієнтованої економічної стратегії регіональної спрямованості. Третій (2002–2010 рр.) – перехід від експортоорієнтованої стратегії частково-відкритої регіональної спрямованості до експортоорієнтованої частково-відкритої стратегії наздоганяючого розвитку глобальної спрямованості. Четвертий (2011 – по теперішній час) – перехід до відкритої експортоорієнтованої економічної стратегії наздоганяючого розвитку.

Ключові слова: економічна стратегія, стратегія наздоганяючого розвитку, економіка тигренят, В'єтнам, архітектоніка, еволюція, етапізація, глобальні економічні відносини.

Постановка проблеми. У відповідь на поглиблення процесів інформатизації, діджиталізації, фінансизації, ризиковості, ресурсодефіцитності, невизначеності, відбувається формування нової архітекτονіки глобальних економічних відносин. Кейс В'єтнаму представляє інтерес для дослідження, оскільки дає можливість не тільки з'ясувати особливості економічної стратегії азійської країни, що розвивається, але й розглянути специфіку реалізації її амбітної мети в умовах поєднання ринкових та директивних засад відтворення соціалістично орієнтованої економіки. Це обумовлює актуальність та науково-практичну значимість теми статті.

Аналіз досліджень і публікацій. Дослідженню глобальної інституційної архітекτονіки приділили увагу А. Гриценко [1; 2; 3] та В. Липов [4]. В. Сіденко визначив тенденції оновлення глобальної інституційної архітекτονіки, виокремив протиріччя, дилеми та перспективи відповідних процесів [5]. Вагоме значення стратегічної поведінки держави в глобальних економічних відносинах знайшло відображення у численних публікаціях вітчизняних та зарубіжних науковців. На початку другого тисячоліття теоретико-методологічні засади економічної стратегії держави та їх практичне втілення запропонував Я. Жаліло [6]. Аспекти впливу глобальної координації на міжнародні стратегії країн розглядала Л. Ринейська [7]. В'єтнам у питаннях його стратегічної інтернаціоналізації, інтеграції у світові торговельні, фінансові та економічні структури розглянуто в працях [8; 9; 10]. Разом з тим, дослідження економічної стратегії В'єтнаму на сучасному етапі формування архітекτονіки глобальних економічних відносин потребує актуального висвітлення в наукових публікаціях.

Мета статті. Дослідження економічної стратегії В'єтнаму в сучасній архітектоніці глобальних економічних відносин.

Виклад основного матеріалу дослідження. Економічна стратегія будь-якої країни на сучасному етапі гло-

балізації відображає національні інтереси та потреби, зумовлені не тільки внутрішніми, але й зовнішніми чинниками, навіть, якщо обрано автономний, а не відкритий вид стратегії. Ефективність економічної стратегії країни залежить від здатності уряду гнучко реагувати на зміну чинників та середовища в якому вона реалізовується, вносити корегування, оновлювати пріоритети та цільові показники. На сучасному етапі розвитку глобалізації відбувається формування нової архітектури глобальних економічних відносин, що необхідно враховувати при розробці та реалізації економічної стратегії країни, про це зазначали вітчизняні дослідники А. Гриценко, В. Липов, В. Сіденко. Основною методологією даного дослідження слугувала концепція інституційної архітекτονіки (див. А. Гриценко [1; 2; 3]). Кейс Соціалістичної Республіки В'єтнам (СРВ) наочне свідчення еволюції економічної стратегії у відповідь не тільки на зміну внутрішніх чинників, але й на формування глобальної архітекτονіки.

На генезу та еволюцію економічної стратегії СРВ вплинуло декілька основоположних внутрішніх чинників, серед яких відмітимо надзвичайно низькі базові показники добробуту, відмінності між північною та південною частинами господарства країни, дотримання соціалістичних засад з притаманним цьому способу господарювання планово-адміністративним управлінням, системна корупція обумовлена непрозорістю державних суб'єктів господарювання, наявність значних трудових та природних ресурсів (передусім, енергетичних). Серед зовнішніх чинників, вагоме значення мали занепад та ліквідація Ради Економічної Взаємодопомоги (РЕВ), розпад СРСР, світова фінансово-економічна криза 2008–2009 років, територіальні суперечки з Китаєм, зміна структури світового ринку під дією індустрії 4.0.

Для розуміння сутності економічної стратегії в глобальній архітектоніці потрібно зрозуміти об'єктивні внутрішні та зовнішні передумови у кожний період часу. Від-

повідно до основних характеристик ідентифіковано види економічної стратегії В'єтнаму в глобальній архітектоніці та виділено такі етапи:

Перший (1975–1985 рр.) – перехід від автономної до частково-автономної експортоорієнтованої економічної стратегії.

Другий (1986–2001 рр.) – перехід від частково-автономної до частково-відкритої експортоорієнтованої економічної стратегії регіональної спрямованості.

Третій (2002–2010 рр.) – перехід від експортоорієнтованої стратегії частково-відкритої регіональної спрямованості до експортоорієнтованої частково-відкритої стратегії наздоганяючого розвитку глобальної спрямованості.

Четвертий (2011 – по теперішній час) – перехід до відкритої експортоорієнтованої економічної стратегії наздоганяючого розвитку.

На першому етапі економічна стратегія мала на меті утвердження соціалістичних засад господарювання на всій території СРВ та налагодження взаємовигідних відносин з країнами соціалістичного табору. Економіка обох частин країни до війни 1955–1975 рр. була переважно аграрною з низько- та середньотехнологічними (видобувна, харчова, текстильна, споживчих товарів) та окремими високотехнологічними виробництвами (радіоелектроніка в Південному В'єтнамі), але відрізнялась за структурою відповідно до розміщення корисних копалин, кліматичних та природних умов, а також за рівнем інфраструктури, який в довоєнний час був кращим в південній частині країни. Основними внутрішніми передумовами після завершення другої в'єтнамської війни були суцільна бідність, зруйнована двадцятирічними бойовими діями інфраструктура, екологічна катастрофа, значні втрати трудових та потенційно трудових ресурсів. Проблема для новоутвореної держави полягала також у недостатній кількості фахівців, оскільки частина з них загинула, а частина мігрувала. Величезна кількість поранених під час бойових дій та в післявоєнний період внаслідок підризу на мінах та дії хімікатів обумовила поширену інвалідність та втрату працездатності у В'єтнамі не тільки в перше повоєнне десятиліття, але й в тридцятирічний термін після закінчення війни (1975–1989 рр.) [11]. Значна кількість внутрішніх біженців та переселенців, упередженість щодо осіб, які належали до протилежних сил у війні, що в умовах надзвичайно низького рівня життя призводило не тільки до економічних, але й до соціальних проблем для нової держави. Сучасні дослідження свідчать про посттравматичний синдром у широких верств населення В'єтнаму, а не тільки у безпосередніх учасників бойових дій (це й стрес від втрати дітей чи інших членів родини, від неможливості зарадити загибелі, травми чи насильству стосовно членів родини, від загрози виживанню внаслідок голоду чи насильства) [12]. Повоєнні наслідки впливали тривалий період часу на здоров'я та поведінку населення, у тому числі на ставлення до ризику в господарської діяльності [13]. Внаслідок загибелі та зникнення без вісті осіб чоловічої статі під час багаторічних бойових дій у СРВ сформувалась значна демографічна асиметрія, яка за даними національних переписів домогосподарств мала вплив на ринок робочої сили та людський капітал, зокрема більшою питомою вагою в робочій силі жінок, які були працездатного віку на момент закінчення війни [14]. Фактично соціально-економічний стан країни після війни був критичний і хоча в роки війни продуктивність праці та господарська структура південної частини країни перевищувала спосіб відтворення у північній частині, з ідеологічних міркувань основні ринкові засади було знищено та впроваджено жорстку планово-адміністративну

макроекономічну модель, згідно якої здійснювалось суцільне одержавлення, колективізація, тоді як індустріалізація відбувалась помірними темпами.

У цілому економічну стратегію того часу можна характеризувати як частково-автономну, оскільки допомога партнерів по соціалістичному табору не впливала на характер зв'язків у в'єтнамській господарській системі. Зовнішньоекономічна стратегія СРВ того часу передбачала господарські відносини на ідеологічних засадах виключно з соціалістичними країнами, що себе не виправдало, власне як і в інших соціалістичних країнах. Зокрема, розвивались двосторонні економічні відносини з СРСР та меншою мірою з КНР, а також багатосторонні – в рамках РЕВ (з часу повноправного членства у РЕВ у 1978 р.). СРВ внаслідок непропорційного розвитку економіки не могла розбудовувати паритетні стосунки у РЕВ, тому торгівля з країнами-членами була слабко диверсифікована. Також міжнародні економічні відносини мали відбиток проблем колишнього соціалістичного табору, коли державна монополія на зовнішньоекономічну діяльність передбачала директивний, а не взаємовигідний обмін. Отримання технічної, військової та економічної допомоги було важливим для СРВ, складало значну питому вагу державного бюджету, сприяло створенню та розвитку промисловості, але не забезпечило прогресивних зрушень в господарських процесах та стале зростання добробуту населення В'єтнаму. Тому в перше повоєнне десятиліття на тлі значних обсягів радянської допомоги спостерігались низькі показники економічного зростання, супергіперінфляція та бідність на межі голоду широких верств населення.

У середині 80-х рр. основні економічні партнери з близькою ідеологією були не спроможні надавати допомогу В'єтнаму, а економіка на засадах одержавлення та планово-адміністративних засад демонструвала більшою чи меншою мірою не спроможність відповідати викликам тогочасного в усіх країнах соціалістичного табору. Також успішний досвід ринкових реформ, так званих «азійських тигрів» (Гонконг, Сінгапур, Південну Корею та Тайвань) став мотивуючим прикладом.

В цей же час набирала оберті третя науково-технічна революція, змінювалась структура світової торгівлі та умови міжнародної конкурентоспроможності. Це призвело до прискорення інтернаціоналізації та як відповідь на неї – регіоналізації, посилилась роль інтеграційних об'єднань між країнами з подібним рівнем розвитку. Тому керівництво СРВ у 1986 р. змінило економічну стратегію та розпочало ринкові реформи на соціалістичних засадах зі збереженням директивної ролі держави, повним контролем за окремими особливо значимими секторами та п'ятирічними народногосподарськими планами, які однак мають радше індикативний характер.

Виокремимо період 1986–2001 рр. під час якого відбувався перехід від частково-автономної до частково-відкритої економічної стратегії з регіональним спрямуванням. Ця стратегія здійснювалась в рамках політики «Дой Мой» (англ., Doi Moi, в'єтнамською, Đôì Mớì), що перекладається з в'єтнамської як оновлення (реновація, інновація) і охоплювала реформами більш широке коло суспільних процесів ніж економіка. Економічна стратегія з часу оголошення «Дой Мой» зазнавала змін як у цілепокладанні та напрямках, так і в інструментах та засобах. Зовнішньоекономічна стратегія СРВ була переорієнтована з країн соціалістичного табору на країни з різним способом відтворення та різним рівнем розвитку. Хоча СРВ залишився вірним ідеям соціалізму, та соціалістичній солідарності, але в економічних питаннях перевага віддавалась прагматичним рішенням з пріоритетом

національних інтересів. У 1987 р. було прийнято один з прогресивніших у регіоні законів про іноземні інвестиції, який заклад підвалини для подальшого економічного зростання країни. На даному етапі СРВ проводив експорторієнтовану стратегію, що мало успішні економічні результати у вигляді зростання експорту та отримання конвертованих валют. Зокрема, експорт В'єтнаму до ринкових країн досяг 58,5% загального експорту в 1989 р., що вперше перевищило експорт до соціалістичних країн [15]. Економічна стратегія В'єтнаму на даному етапі враховувала ситуацію в зовнішньому середовищі згідно нового мислення, обумовленого новими глобальними змінами [16]. Того часу в міжнародному експертному середовищі В'єтнам було віднесено до «економіки тигренят», або так званих «нових азійських тигрів», оскільки основні механізми та інструменти економічної стратегії співпадали з тими, які успішно застосували «чотири азійські тигри», але за рівнем економіка СРВ ще не досягала розвитку «тигрів» (наприклад, див. [17]).

В умовах зміни зовнішньоекономічного середовища просувались засади диверсифікації та гнучкості, зокрема в «Стратегії соціально-економічної стабілізації та розвитку в 1991–2000 рр.», прийнятій на сьомому з'їзді КПВ 24-27.06.1991 р. [18]. Нові стратегічні цілі в економіці отримали підтвердження в Конституції 1992 р., де було визнано багатокладність, закріплювалось право на приватну власність та надано державні гарантії захисту іноземних інвестицій. Пріоритетом гео економічної стратегії В'єтнаму того часу був регіон Східної, Південно-Східної та Південної Азії. Передусім, соціалістичні країни Китай, Лаос, Північна Корея, а також Куба (Латинська Америка), другий пріоритет складали країни Асоціації держав Південно-Східної Азії, (АСЕАН), третій – дружня Індія, яка була ринковою країною, що розвивається. На цьому етапі В'єтнам налагодив відносини з КНР (1990-1991 рр.) та став членом АСЕАН у 1995 р., що не тільки розширило зовнішньо-економічні перспективи країни, але й сприяло посиленню гео економічної та геополітичної ваги країни.

В рамках «продовження розвитку багатогалузевої економіки для функціонування в умовах ринкової економіки під управлінням держави відповідно до соціалізму та визначено цільові орієнтири у період між 2000 та 2020 рр.» в стратегічних документах СРВ на восьмому з'їзді КПВ 28.06-1.07 1996 р. вперше було проголошено мету індустріалізації країни [18]. На цьому етапі В'єтнам посилив економічну взаємодію в рамках Азіатсько-Тихоокеанському регіоні, що стало підґрунтям Азіатсько-Тихоокеанського економічного співробітництва (АТЕС) в листопаді 1998 р. В цей же період СРВ налагодив дипломатичні і економічні відносини з іншими партнерами, зокрема, з США, що призвело до відміни американського ембарго у 1994 р. та відновлення дипломатичних відносин у 1995 р. і дало змогу отримувати багатомільярдні надходження до платіжного балансу завдяки стрімкому розвитку експорту та розширення міжнародного економічного співробітництва. В'єтнам поновив економічні відносини з Російською Федерацією (РФ) та згодом надав їм статусу «стратегічного партнерства» (2001 р.) розвивав економічну взаємодію з іншими державами з колишнього соціалістичного табору на взаємовигідних засадах [18].

Відбувалось реформування внутрішнього середовища господарювання, зокрема удосконалювались інституційні засади співпраці з іноземними інвесторами (1996 та 2000 рр.) [28]. На даному етапі еволюції економічної стратегії СРВ було закладено підвалини ринкової трансформації, але докорінної зміни господарських відносин не відбулись, економіка зазнавала дирижизму, корупційних

зловживань внаслідок не прозорості, високої питомої ваги одержавлення, монополізму та інших рис, притаманних планово-адміністративному способу відтворення. Того часу в'єтнамська економіка та фінансова система ще не були інтегровані у регіональні та світові ринки, тому фінансова азійська криза 1998 р. не спровокувала ланцюгову реакцію у В'єтнамі. Однак негативний досвід сусідніх країн спонукав керівництво СРВ розробити нові стратегічні орієнтири. Цей етап завершується прийняттям на дев'ятому з'їзді КПВ 19-22.04.2001 р. завдання досягти рівня індустріально розвиненої країни до 2020 року [18].

Етап 2002–2010 рр. ознаменував перехід від частково-відкритої економічної стратегії регіональної спрямованості до частково-відкритої економічної стратегії глобальної спрямованості. На даному етапі СРВ продовжував експорторієнтовану стратегію в рамках стратегії наздоганяючого розвитку. Початком даного етапу вважаємо впровадження у 2002 р. системи стратегічних урядових інструментів щодо економічного зростання та подолання бідності, які мали вражаючий успіх до 2007 р. [18].

Зміна керівних принципів зовнішньої економічної політики відбулась в рамках нової стратегії національної безпеки проголошеної в резолюції «Стратегія захисту Вітчизни в новій ситуації» на восьмому пленумі дев'ятого ЦК КПВ у липні 2003 р. [18]. З 2003 р. починається відлік розбудови фондового ринку В'єтнаму сучасного зразка. У 2005 р. було удосконалені положення щодо стимулювання капіталовкладень. На цьому ж етапі було офіційно проголошено про статус стратегічного партнерства та всеосяжного стратегічного співробітництва з Індією, Китаєм, Японією, Південною Кореєю, Іспанією, Великобританією, Німеччиною, Італією тощо.

Важливим кроком у реалізації частково-відкритої економічної стратегії глобальної спрямованості стало набуття СРВ членства в СОТ в січні 2007 р. після 11 років переговорів. Вступ до СОТ ознаменував собою суттєві зміни внутрішньо- та зовнішньоекономічних інструментів реалізації стратегії, оскільки передбачав виконання зобов'язань в рамках багатьох угод, що стосувались субсидування, тарифів і т. і. Разом з тим, на даному етапі ще не можна стверджувати про реалізацію відкритої стратегії, оскільки залишаються адміністративно-планові засади в окремих сферах в'єтнамської економіки, умови господарювання відрізняються для різних суб'єктів з привілеями державним підприємствам, мали місце створення конкурентних умов численними дозвоільними процедурами (проблема субліцензій). Глобальне спрямування економічної стратегії цього періоду мало прояв у численних угодах про Зону вільної торгівлі (ЗВТ), які на даному етапі стосувались лібералізації торгівлі. Знаковою подією для утвердження обраної стратегії та підвищення міжнародного авторитету В'єтнаму стала участь в переговорах щодо Транстихоокеанського партнерства з 2008 р.

На даному етапі в'єтнамська економіка зазнала наслідків світової фінансово-економічної кризи 2008 р., коли з певним лагом відбувся різкий відтік іноземних капіталів, скоротився попит на товари експорту і т. і. У післякризовий період прискорилося формування нової архітектури глобальних економічних відносин. Криза унаочнила для керівництва країни проблему незавершеності реформ у певних сферах національного господарства, без яких неможливо досягти відновлення та стабільного прискорення економічного розвитку, а також ефективної інтеграції у світову економіку, що обумовило цілепокладання при черговому оновленні економічної стратегії СРВ.

Четвертий етап (2011 – по теперішній час) – це перехід до відкритої економічної стратегії в глобальній архітек-

тоніці. Часові рамки даного етапу визначені з огляду на реальні кроки щодо її реалізації. Стратегія повної інтеграції В'єтнаму до глобальної економіки була проголошена на одинадцятому з'їзді КПВ у січні 2011 р. та в 22-й Резолюції Політбюро КПВ у квітні 2013 р. [18] та напрямком подальшого соціально-економічного розвитку був підкріплений Конституцією 2013 р. [19]. Прийняття даних документів слугувало підґрунтям для переходу до відкритої економічної стратегії в глобальній архітектоніці. З 2011 р. розпочинає відлік оновлення партії на антикорупційних засадах та впровадження декількох важливих господарських інструментів [20]. Інтеграції у світове господарство сприяли угоди про стратегічне партнерство з Францією, Таїландом, Індонезією, Сінгапуром, Малайзією та ін. [18]. У 2016 р. було заявлено про поступову, але повну імплементацію Міжнародних стандартів фінансової звітності до 2025 р. з метою усунути перешкоди для доступу компаній на міжнародні ринки капіталу [21]. За підтримки Європейського Союзу продовжено модернізацію державних фінансів В'єтнаму [18]. Одним з суттєвих чинників ідентифікації даного етапу стала ратифікація у 2018 р. Всеосяжної та прогресивної угоди для Транстихоокеанського партнерства оскільки домовленості в рамках цієї охоплюють окрім зниження тарифів та лібералізації торгівлі більш широке коло соціально-економічних питань. Зокрема, стосовно В'єтнаму передбачається розкриття інформації щодо діяльності державних підприємств, зниження нетарифних бар'єрів, гарантування еквівалентності обміну, посилення захисту прав інтелектуальної власності, відмова від сільськогосподарського субсидування, оновлення законодавства про працю, новий рівень боротьби з корупцією тощо. Відповідна Постанова про ратифікацію містить в додатку 3 «дорожню карту» з адаптації національного законодавства, внесення змін та доповнень відповідно до Угоди [18]. На відміну від попередніх етапів економічної стратегії піднімаються в керівництві та в суспільстві питання сталого розвитку, інноваційної діяльності, якості людського капіталу, що відповідає новим сенсам розвитку в постіндустріальну епоху [22]. В'єтнам впроваджує цільові індикатори Цілей сталого розвитку, долучився до Глобального договору з корпоративної соціальної відповідальності, інтегрується у глобальні інноваційні мережі

тощо. Однак на час написання статті економіка В'єтнаму ще залишилась у метафоричній характеристиці «економіки тигренят», що підтверджують численні дослідження, наприклад, [23]. Результати економічної стратегії та суттєві успіхи в ринковому реформуванні економіки СРВ мають прояв у високих темпах економічного зростання, підвищенні добробуту населення. Однак ще не всі стратегічні цілі досягнуто, тому партійне керівництво констатує, що завдання індустріалізації залишається актуальним [20]. Оскільки «чотири азізьські тигри» – це впершу чергу «нові індустріальні країни», то отримання статусу «тигра» світової економіки залежить від успіхів В'єтнаму в індустріалізації на засадах революції 4.0.

Висновки. Еволюція економічної стратегії СРВ від автономної до впровадження відкритої відбувалась у відповідь на зміну цільових пріоритетів під впливом не тільки внутрішніх чинників, але й з огляду на формування глобальної архітектоніки. Перший етап (1975–1985 рр.) перехід від автономної до частково-автономної економічної стратегії В'єтнаму в глобальній архітектоніці характеризується як повоєнна відбудова, об'єднання господарських комплексів північних та південних територій в єдину систему на планово-адміністративних засадах та зовнішня економічна інтеграція за ідеологічним принципом. Другий етап (1986–2001 рр.) перехід від автономної до частково-відкритої економічної стратегії регіонального спрямування характеризується ринковим реформуванням із збереженням директивної ролі держави та прагматичною регіональною зовнішньоекономічною стратегією. Третій етап (2002–2010 рр.) перехід від частково-відкритої економічної стратегії регіональної спрямованості до частково-відкритої економічної стратегії глобальної спрямованості характеризується розширенням сфер ринкового реформування із збереженням планово-адміністративних засад та збільшення відкритості в зовнішньоекономічній стратегії. Четвертий етап (2011 – по теперішній час) перехід до відкритої експорторієнтованої економічної стратегії наздоганяючого розвитку характеризується розширенням сфер ринкового господарювання, збільшенням прозорості державних підприємств, звуженням секторів прямого планово-адміністративного управління, прагматизмом у гео економічній стратегії, розширенням участі країни у глобальній координації.

Список використаних джерел:

1. Гриценко А.А. Институциональная архитектура: объект, теория и методология. Постсоветский институционализм : монография / под ред. Р.М. Нуреева, В.В. Дементьева. Донецк : Каштан, 2005. С. 49–75.
2. Гриценко А.А. Иерархия и сетевые структуры в институциональной архитектуре экономических систем. *Научные труды Дон НТУ. Серия «Экономическая»*. 2007. Вып. 31-1. С. 51–55.
3. Институциональная архитектура и динамика экономических преобразований / Ред. А.А. Гриценко. Харьков : Форт, 2008. 928 с.
4. Липов В. Гетерогенізація СЕС і концепція структурно-функціональної інституціональної комплементарності. *Економічний вісник НТУУ КПІ*. 2014. URL: <https://economy.kpi.ua/uk/node/631>
5. Сіденко В.Р. Важкі дилеми оновлення глобальної інституційної архітектоніки. *Економіка України*. 2017. № 4. С. 3–21.
6. Жаліло Я. Економічна стратегія держави: теорія, методологія, практика : монографія. Київ : НІСД, 2003. 368 с.
7. Ринейська Л.С. Роль міжнародних організацій у формуванні міжнародних стратегій економічного розвитку. *Ефективна економіка*. 2018. № 3. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/3_2018/56.pdf
8. Deprez S. The strategic vision behind Vietnam's international trade integration. *Journal of Current Southeast Asian Affairs*, 37.2 (2018): 3–38.
9. Тригубенко М. Е. Развитие внешней торговли Вьетнама в новой архитектонике глобальных экономических отношений в XXI веке. *Экономика и управление*. 2016. № 5(127).
10. Шарма Р. Передові країни. В очікуванні нового «економічного дива». Київ : Наш формат, 2018. 296 с.
11. Groce, N., Mitra, S., Mont, D., Nguyen, C. V., & Palmer, M. (2015) The Long Term Impact of War: Evidence on Disability Prevalence in Vietnam. *Working Paper Series*. No. 28. 34 p.
12. Korinek, K., Loebach, P., Teerawichitchainan, B. (2017) Physical and mental health consequences of war-related stressors among older adults: an analysis of posttraumatic stress disorder and arthritis in northern Vietnamese war survivors. *Journals of Gerontology Series B: Psychological Sciences and Social Sciences*, 72(6), 1090–1102.

13. Gloede, O., Menkhoff, L., Waibel, H. (2015) Shocks, individual risk attitude, and vulnerability to poverty among rural households in Thailand and Vietnam. *World Development*, 71, 54–78.
14. Kreibaum, M., Klasen, S. (2015) Missing men: Differential effects of war and socialism on female labour force participation in Vietnam, Discussion Papers, No. 181, Georg-August-Universität Göttingen, Courant Research Centre – Poverty, Equity and Growth (CRC-PEG), Göttingen This Version is available at: <http://hdl.handle.net/10419/112748> (дата звернення: 21.12.2020).
15. Vu Hong Lam. Lich su quan he Viet-Trung nhìn tu goc do dai chien lupc. History of Sino-Vietnamese Relations from the Grand Strategic Perspective. *Thai Dai Moi*. No. 2. July 2004.
16. Nguyen Co Thach. Những chuyen bien moi tren the giđi va tu duy moi cua chung ta [New Changes in the World and Our New Thinking], *Quan he Quoc te*, No. 3 (January 1990), pp. 2–7.
17. Bezanson, K.A. (1998) Tiger cubs at the crossroads: some policy issues facing Vietnam. *IDS Bulletin*, 29(3), 43–50.
18. Website of the “Hệ thống tìm kiếm & tra cứu hiệu lực Văn bản pháp luật”. URL: <https://vanbanphapluat.co/> (дата звернення: 21.12.2020).
19. The constitution of the socialist republic of Viet Nam. URL: <https://vietnamnews.vn/politics-laws/250222/the-constitution-of-the-socialist-republic-of-viet-nam.html> (дата звернення: 21.12.2020).
20. Website of the “CƠ QUAN TRƯNG ƯƠNG ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM”. Tiếng nói của Đảng, Nhà nước và nhân dân Việt Nam trên mạng internet. URL: <https://en-daihoi13.dangcongsan.vn/> (дата звернення: 21.12.2020).
21. Website of the State Securities Commission of Vietnam. URL: <http://www.ssc.gov.vn> (дата звернення: 21.12.2020).
22. Гальперина Л.П. Нові сенси розвитку національних економік у постіндустріальну епоху. Актуальні проблеми міжнародних відносин : Збірник наукових праць. Випуск 123 (частина I). Київ : Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Інститут міжнародних відносин, 2014. С. 138–146.
23. Kwok, A.O., & Koh, S.G. (2017) Economic integration in Southeast Asia: Its impact on the business environment. NeilsonJournals.

References:

1. Hrytsenko A.A. (2005) Ynstytutsyonalnaia arkhitektomyka: ob'ekt, teoriya y metodolohyia. Postsovetskyi ynstytutsyonalizm [Post-Soviet institutionalism]: monohrafiya [a monograph] / red. R.M. Nureeva, V.V. Dementeva. Donetsk: Kashtan. (in Russian)
2. Hrytsenko A.A. (2007) Yerarkhyia y setevye struktury v ynstytutsyonalnoi arkhitektomyke ekonomycheskykh system [Hierarchy and network structures in the institutional architectonics of economic systems.]. *Nauchnye trudy Don NTU. Seriya «Ekonomycheskaia»* [Scientific works of Don NTU. Series «Economic»], issue 31-1, pp. 51–55. (in Russian)
3. Hrytsenko A.A. (Ed.) (2008) Ynstytutsyonalnaia arkhitektomyka y dynamyka ekonomycheskykh preobrazovanyi [Institutional architectonics and dynamics of economic transformations. Kharkov: Fort. (in Russian)
4. Lypov V. (2014) Heterogenization of SES and the concept of structural and functional institutional complementarity. *Economic Bulletin of NTUU KPI*. Available at: <https://economy.kpi.ua/uk/node/631> (accessed 21 December 2020). (in Ukrainian)
5. Sidenko V.R. (2017) Vazhki dylemy onovlennya hlobal'noyi instytutsynoyi arkhitektoniky [Difficult Dilemmas of Renewing the Global Institutional Architectonics]. *Ekonomika Ukrainy*, vol. 4, pp. 3–21. (in Ukrainian)
6. Zhalilo Ya. (2003) Ekonomichna stratehiya derzhavy: teoriya, metodolohyia, praktyka: monohrafiya. Kyiv: NISD. (in Ukrainian)
7. Ryneys'ka L.S. (2018) Rol' mizhnarodnykh orhanizatsiy u formuvanni mizhnarodnykh stratehiy ekonomichnoho rozvytku. *Efektivna ekonomika*, vol. 3. Available at: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/3_2018/56.pdf (accessed 21 December 2020). (in Ukrainian)
8. Deprez S. (2018) The strategic vision behind Vietnam's international trade integration. *Journal of Current Southeast Asian Affairs*, vol. 37.2, pp. 3–38.
9. Trigubenko M.E. (2016) Razvitie vneshnej torgovli V'etnama v novej arhitektonike global'nykh ekonomicheskikh otnosheniy v XXI veke. *Ekonomika i upravlenie*, vol. 5(127).
10. Sharma R. (2018) Peredovi krainy. V ochikuvanni novoho «ekonomichnoho dyva [Advanced countries. In anticipation of a new «economic miracle»]. Kyiv: Nash format.
11. Groce, N., Mitra, S., Mont, D., Nguyen, C. V., Palmer, M. (2015) *The Long Term Impact of War: Evidence on Disability Prevalence in Vietnam*. Working Paper Series, no. 28, 34 p.
12. Korinek, K., Loebach, P., Teerawichitchainan, B. (2017) Physical and mental health consequences of war-related stressors among older adults: an analysis of posttraumatic stress disorder and arthritis in northern Vietnamese war survivors. *Journals of Gerontology Series B: Psychological Sciences and Social Sciences*, 72(6), 1090–1102.
13. Gloede, O., Menkhoff, L., Waibel, H. (2015) Shocks, individual risk attitude, and vulnerability to poverty among rural households in Thailand and Vietnam. *World Development*, 71, 54–78.
14. Kreibaum, M., Klasen, S. (2015) Missing men: Differential effects of war and socialism on female labour force participation in Vietnam, Discussion Papers. Georg-August-Universität Göttingen, Courant Research Centre – Poverty, Equity and Growth (CRC-PEG), no. 181. Available at: <http://hdl.handle.net/10419/112748> (accessed 21 December 2020).
15. Vu Hong Lam. Lich su quan he Viet-Trung nhìn tu goc do dai chien lupc. [History of Sino-Vietnamese Relations from the Grand Strategic Perspective]. *Thai Dai Moi [New Age. Journal Research & Discussion]*, no. 2. July 2004. Available at: http://www.tapchithoidai.org/200402_VHLam.htm
16. Nguyen Co Thach. Những chuyen bien moi tren the giđi va tu duy moi cua chung ta [New Changes in the World and Our New Thinking]. *Quan He Quoc te*, no. 3 (January 1990), pp. 2–7.
17. Bezanson K. A. (1998) Tiger cubs at the crossroads: some policy issues facing Vietnam. *IDS Bulletin*, 29(3), 43–50.
18. Website of the Legal document search & search system. Available at: <https://vanbanphapluat.co/> (accessed 21 December 2020).
19. The constitution of the socialist republic of Viet Nam, 2013. Available at: <https://vietnamnews.vn/politics-laws/250222/the-constitution-of-the-socialist-republic-of-viet-nam.html> (accessed 21 December 2020).
20. Website of the State Securities Commission of Vietnam. Available at: <http://www.ssc.gov.vn> (accessed 21 December 2020).
21. Website of the Central Agency of the Committee of Vietnam. Voice of the Vietnamese Party, State and people on the Internet. Available at: <https://en-daihoi13.dangcongsan.vn/> (accessed 21 December 2020).
22. Galperina L. P. (2014). Novi sensy rozvytku nacionalnykh ekonomik u postindustrialnu epohu. *Aktualni problemy` mizhnarodnykh vidnosyn: Zbirny`k naukovykh pracz*, vol. 123 (I), pp. 138–146. (in Ukrainian)
23. Kwok A. O., Koh S. G. (2017). *Economic integration in Southeast Asia: Its impact on the business environment*. NeilsonJournals.

ЭВОЛЮЦИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ СТРАТЕГИИ ВЬЕТНАМА В СОВРЕМЕННОЙ АРХИТЕКТОНИКЕ ГЛОБАЛЬНЫХ ЭКОНОМИЧЕСКИХ ОТНОШЕНИЙ

Аннотация. В статье проанализирована эволюция экономической стратегии Вьетнама на основе концепции институциональной архитектоники. Определены основные внутренние и внешние факторы, определявшие целеполагания экономической стратегии Социалистической Республики Вьетнам с момента ее образования. Обоснованно эволюцию экономической стратегии страны в ответ на изменение целевых приоритетов под воздействием не только внутренних факторов, но и с учетом формирования глобальной архитектоники. Выделены четыре основных этапа эволюции экономической стратегии Вьетнама в глобальной архитектонике в соответствии с основными характеристиками. Первый (1975–1985 гг.) – переход от автономной к частично-автономной экспортоориентированной экономической стратегии. Второй (1986–2001 гг.) – переход от частично-автономной к частично-открытой экспортоориентированной экономической стратегии региональной направленности. Третий (2002–2010 гг.) – переход от экспортоориентированной стратегии частично-открытой региональной направленности к экспортоориентированной частично-открытой стратегии догоняющего развития глобальной направленности. Четвертый (2011 – по настоящее время) – переход к открытой экспортоориентированной экономической стратегии догоняющего развития.

Ключевые слова: экономическая стратегия, стратегия догоняющего развития, экономика тигрят, Вьетнам, архитектура, эволюция, этапизация, глобальные экономические отношения.

EVOLUTION OF VIETNAM'S ECONOMIC STRATEGY IN MODERN ARCHITECTONICS OF GLOBAL ECONOMIC RELATIONS

Summary. The article analyzes the evolution of Vietnam's economic strategy based on the concept of institutional architecture. The main internal and external factors that determined the goals of the economic strategy of the Socialist Republic of Vietnam since its inception have been identified. The evolution of the country's economic strategy in response to the change of target priorities under the influence of not only internal factors, but also in view of the formation of global architecture is substantiated. There are four main stages in the evolution of Vietnam's economic strategy in global architectonics according to the main characteristics. The first stage (1975–1985) of the transition from an autonomous to a partially autonomous economic strategy of Vietnam in global architecture is characterized as postwar reconstruction, unification of economic complexes of the northern and southern territories into a single system on a planning and administrative basis and external economic integration on the ideological principle. The second stage (1986–2001) of the transition from an autonomous to a partially open economic strategy of regional orientation is characterized by market reform while maintaining the directive role of the state and a pragmatic regional foreign economic strategy. The third stage (2002–2010) of the transition from a partially open economic strategy of regional orientation to a partially open economic strategy of global orientation is characterized by expanding the spheres of market reform while maintaining planning and administrative principles and increasing openness in foreign economic strategy. The fourth stage (2011 – present) the transition to an open export-oriented economic strategy of catching up is characterized by expanding market economy, increasing transparency of state-owned enterprises, narrowing sectors of direct planning and administrative management, pragmatism in geoeconomic strategy, expanding global participation. The results of the economic strategy and significant successes in the market reform of Vietnam's economy are manifested in high rates of economic growth, improving the welfare of the population. However, not all strategic goals have been achieved yet, in particular the task of industrialization remains relevant.

Key words: economic strategy, catch-up development strategy, tiger cub economy, Vietnam, architecture, evolution, phasing, global economic relations.